

Законодавче закріплення вимог до протоколу про адміністративне правопорушення. КУпАП главою 19 чітко визначає зміст та порядок складання протоколу про адміністративне правопорушення, однак протокол про адміністративне затримання також оформлюється протоколом, який є офіційним доказом у справах про адміністративні правопорушення. Однак конкретизація вимог до таких протоколів у технічному та нормативному планах визначені відомчим наказом МВС України [4], що зменшує значення цього документу у провадженні. Крім того, наказом не визначені суб'єкти складання протоколу про адміністративне затримання, порядок його долучення до справи про адміністративне правопорушення, порядок його оскарження, випадки, коли протокол не складається, тощо. З огляду на сказане пропонуємо доповнити главу 19 КУпАП нормами, які стосуються оформлення різних заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, та назвати «Протоколи у провадженні у справах про адміністративні правопорушення».

Список використаних джерел:

1. Теорія і практика застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення : моногр. / А. В. Пугач, А. О. Собакаръ. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. – 196 с
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text>.
3. Підстави та порядок застосування заходу забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення у формі адміністративного затримання: навч.-практ. посібник / А.С. Фоменко, К.В. Бахчев, О.В. Бочковий, І.С. Дрок. Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. Дніпро, 2022. 93 с.
4. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: Наказ МВС від 06.11.2015 № 1376. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15#Text>.

Юлія ЗАВГОРОДНЯ,
доцентка кафедри теорії
та історії держави і права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ДИТИНИ ЯК НАПРЯМ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В умовах становлення та функціонування України як правової держави, у якій визнається принцип верховенства права, особливої уваги набуває проблематика забезпечення прав і свобод людини. При цьому, важливим

принципом права, що має реалізуватися є принцип рівності. Маємо на увазі, рівний захист для всіх осіб (зокрема, за такою ознакою як вік): як повнолітніх, так і дітей.

Відзначимо, що зазвичай при висвітленні проблематики правоохоронної діяльності вітчизняною правничою наукою акцентується увага саме на забезпеченні прав повнолітніх осіб. Лише відносно нещодавно складовою вітчизняного правового дискурсу стала тематика забезпечення прав дитини. Одним з факторів такої ситуації, на нашу думку, є усталене сприйняття дитини переважно як об'єкту виховного впливу, а не людини з властивими їй природними і невідчужуваними правами і свободами.

Однак, у правовій державі органи правопорядку зобов'язані забезпечувати права усіх категорій населення, не зважаючи на будь-які ознаки (стать, вік, раса, колір шкіри та ін.). Це положення є важливою складовою демократичного державно-правового устрою будь-якої цивілізованої держави, міжнародним стандартом у сфері прав людини та основоположних свобод.

«Питання правового регулювання прав дітей є одним з важливих в міжнародному праві. Ключову роль в регулюванні зіграли як наслідки Першої світової війни, так і зростаючий інтерес до проблеми захисту дітей у більшості країн Європи та Північної Америки» [1, с. 80] – цілком слушно з цього приводу висловився вітчизняний науковець М. Грушко.

Відтак, як бачимо, проблематика забезпечення прав дитини як складова правоохоронної діяльності є малодослідженим і водночас важливим питанням, що потребує комплексного дослідження.

Таким чином, питання забезпечення прав дитини органами правопорядку доцільно розглядати саме через призму правоохоронної діяльності. Хоча, слід вказати, що цей аспект такої діяльності правильно інтерпретувати як окремий напрям правоохорони, що, серед іншого, на нашу думку, обумовлено такими факторами.

По-перше, як ми вже зазначили вище, дитина, як і будь-яка інша людина, наділена невід'ємними правами та основоположними свободами, має законні інтереси. Відтак, права дитини є об'єктом захисту зі сторони органів правопорядку.

При цьому слід пам'ятати, що права людини покладають на державу не тільки негативні зобов'язання, але і низку позитивних зобов'язань. Так, в аспекті предмету нашого дослідження – це створення дієвих інституцій забезпечення прав дитини, а також ефективна діяльність органів правопорядку із реального забезпечення цих прав.

У цьому контексті вкажемо на створення і функціонування низки органів, головним завданням яких є саме забезпечення прав дитини. Так, згадаємо, зокрема, Уповноваженого з дотримання прав дитини та сім'ї, а також підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України (хоча, звісно, у кожній з вказаних інституцій своя сфера компетенції щодо забезпечення прав і свобод дитини).

Вкажемо також, що наприкінці 2022 року було прийнято Інструкцію, яка визначає порядок функціонування інформаційної підсистеми «Електронний кабінет ювенального поліцейського» [2].

Відтак, система органів забезпечення прав дитини перманентно удосконалюється. При цьому вкажемо, що особливої уваги заслуговують саме ті органи, що є складовою органів правопорядку та які здійснюють правоохоронну діяльність.

Доречно наголосити, що протягом останніх декількох років в Україні прийнято низку змін до законодавства, які спрямовані, в першу чергу, саме на забезпечення прав дитини. Так, у цьому аспекті вкажемо на законодавче закріплення інституту, що забезпечує права учасників освітнього процесу, маємо на увазі правове регулювання юридичної відповідальності за цькування (булінг), що так чи інакше пов'язане з тією категорією дітей, що є учасниками освітніх відносин. Водночас, слід також вказати на те, що і діти можуть бути суб'єктами адміністративної відповідальності за булінг.

По-друге, на нашу думку, має бути цілком очевидною та обставина, що забезпечення прав дитини потребує зосередження особливих зусиль органів публічної влади задля дефективної досягнення відповідної мети. Це обумовлено, зокрема, статусом дитини у сучасному суспільстві. Дитина через свої психосоматичні особливості, пов'язані з віковими характеристиками особи, не може на рівні з повнолітніми особами реалізувати свої права та законні інтереси. Додамо, що і законодавство більшості держав містить положення, відповідно до якого дитина не володіє повною дієздатністю (відповідно, не може самостійно набувати увесь комплекс суб'єктивних прав і виконувати юридичні обов'язки як той суб'єкт правових відносин, що має повну дієздість).

Саме тому більшість держав іде по шляху створення спеціальних органів, які наділяються повноваженнями щодо забезпечення прав дитини. Так, у цьому аспекті вкотре відзначимо, що у межах Національної поліції є окремі підрозділи ювенальної превенції.

Таким чином, підсумовуючи, варто вказати на те, що забезпечення прав дитини доцільно розглядати як окремий напрям діяльності правоохоронних органів, що вимагає відповідних компетентностей та до якого суспільством пред'являються посилені вимоги.

Список використаних джерел:

1. Грушко М.В Міжнародно-правовий захист прав дітей. Конгрес міжнародного та європейського права: мат-ли Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 19 квіт. 2019 р.). Одеса: Фенікс, 2019. С. 80-86.

2. Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Електронний кабінет ювенального поліцейського» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України». Наказ Міністерства внутрішніх справ від 27 грудня 2022 року. URL <https://ips.ligazakon.net/document/re39111?an=1>.